

Programma van Eisen

Locatie	Purmerend Hoornsebuurt		
Projectnaam	Purmerend Hoornsebuurt		
Plaats binnen archeologisch proces			
X IVO – Proefsleuven (IVO-P)			
Opsteller	Naam, adres, telefoon, e-mail	Datum	paraaf
Auteur	Ceciel Nyst Cultuurcompagnie Noord-Holland Bergerweg 1 1815 AC Alkmaar (072) 850 28 00		
Senior-archeoloog	Drs. T. de Ridder Cultuurcompagnie Noord-Holland Bergerweg 1 1815 AC Alkmaar (072) 850 28 00		
Goedkeuring opdrachtgever			
	Naam, adres, telefoon, e-mail	Datum	paraaf
	Bouwcompagnie Postbus 85 1620 AB Hoorn Tel.: 0229 751175		
Contactpersoon	Ing. B. ter Haak b.thaak@bouwcompagnie.nl 0229 751171		
Goedkeuring namens de bevoegde overheid			
	Naam, adres, telefoon, e-mail	Datum	paraaf
X gemeente	Gemeente Purmerend Postbus 15 1440 AA Purmerend Tel.: 0299 452294		
Contactpersoon	Mevr. A. Schenk a.schenk@purmerend.nl		

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 Administratieve gegevens onderzoeksgebied	3
HOOFDSTUK 2 Aanleiding en motivering van het onderzoek	3
HOOFDSTUK 3 Eerder uitgevoerd onderzoek	4
HOOFDSTUK 4 Archeologische verwachting	7
HOOFDSTUK 5 Doelstelling en vraagstelling	9
HOOFDSTUK 6 Methoden en technieken	11
HOOFDSTUK 7 Uitwerking en conservering	13
HOOFDSTUK 8 Deponering	15
HOOFDSTUK 9 Randvoorwaarden en aanvullende eisen	16
HOOFDSTUK 10 Wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde PvE	17
Literatuur	18
Bijlagen	19
<i>Afbeeldingen</i>	
<i>Procesbeschrijving deponering van archeologisch vondstmateriaal</i>	

HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED

Projectnaam	Purmerend Hoornsebuurt		
Provincie	Noord-Holland		
Gemeente	Purmerend		
Plaats	Purmerend		
Toponiem	Hoornsebuurt		
Kaartblad	19G		
X/Y – coördinaat uiteinden plangebied	RD-coördinaten : N X: 125.282 / Y: 502.672 W X: 125.244 / Y: 502.614 Z X: 125.281 / Y: 502.568 O X: 125.346 / Y: 502.593		
NAP	Bovenkant van de bestaande ophoging ligt op 0,5 m + NAP		
IKAW	Lage trefkans		
Om-nummer	Aan te vragen door uitvoerder		
Oppervlakte plangebied	Circa 0,5 ha. Het onderzoeksgebied is circa 2500 m2 (zie fig. 4)		
Huidig grondgebruik	Stedelijke bewoning		
Voor het plangebied is de verwachting in de tabel gespecificeerd:	Periode	Verwachting	
	Steentijd	Laag	
	Bronstijd	Laag	
	IJzertijd/Romeinse tijd	Laag	
	Vroege Middeleeuwen	Laag	
	Late Middeleeuwen	Hoog	
	Nieuwe tijd	Hoog	

HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK

2.1 Aanleiding en motivering

Bouwcompagnie is voornemens om in Purmerend de Hoornsebuurt te herstructureren. De geplande werkzaamheden bestaan ondermeer uit de sloop van 13 woningen en de bouw van zes zogeheten atelier-maisonette-kangoeroe-woningen, 21 appartementen en 1 eengezinswoning. Daarnaast worden parkeergelegenheden en extra groenvoorzieningen gecreëerd en wordt de riolering opnieuw aangelegd. Deze werkzaamheden bedreigen de archeologische resten die bij eerder onderzoek zijn aangetroffen.

Het plangebied is 0,5 ha, waarvan de helft is vrijgesteld van archeologisch onderzoek, omdat daar de geplande verstoringen vallen binnen recent cunetzand dat niet van archeologische waarde is.¹

Bouwcompagnie kiest voor een snelle fasering van het onderzoek. De sleuven worden dan ook pas na de sloop (tot op het maaiveld) aangelegd. Dit PvE voorziet in een snelle besluitvorming, dat wil zeggen dat in overleg met de bevoegde overheid in het veld wordt besloten of het gaat om een behoudswaardige vindplaats. De uitvoerder dient binnen 1 week een evaluatierapport te overleggen aan de opdrachtgever en de bevoegde overheid, waarna binnen enkele dagen een Programma van Eisen voor eventueel vervolgonderzoek wordt vastgesteld.

2.2 Doel

Bij een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven worden de aard en de waarde van de mogelijk aanwezige archeologische waarden onderzocht en bepaald. Indien uit het proefsleuvenonderzoek blijkt dat het daarbij gaat om een behoudswaardige vindplaats, wordt een advies voor het vervolg. Dat advies kan bestaan uit planinpassing of aanpassing van de plannen (behoud in situ) of -als dit niet mogelijk blijkt- een opgraving (behoud ex situ).

2.3 Selectiebesluit

Het selectiebesluit wordt genomen in het kader van de vergunningverstrekking.

HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK

3.1 Verkennend milieukundig bodemonderzoek

In het plangebied heeft milieukundig bodemonderzoek plaatsgevonden door Grontmij en in opdracht van Bouwcompagnie. Daaruit is gebleken dat in het plangebied matig tot sterk verhoogde concentraties zware metalen (koper, lood, zink) voorkomen. Deze vervuiling zit in de oude ophogingslaag. Er is sprake van ernstige vervuiling omdat meer dan 25 m3 sterk is verontreinigd. In de bebouwing is asbest gevonden, maar dat wordt verwijderd bij de sloop en is derhalve niet relevant voor het onderhavige archeologische onderzoek.² De vervuiling wordt afgedekt met verharding, dus niet gesaneerd, waardoor het geen bedreiging is voor archeologische resten. Mocht de aanpak van de vervuiling op termijn toch een bedreiging vormen voor de archeologie, kan de gemeente het Programma van Eisen daaraan aanpassen.

¹ Gebaseerd op bureau- en booronderzoek door Grontmij.

² Henriquez 2012.

3.2 Archeologisch Bureau- en booronderzoek

Soort onderzoek	Archeologisch bureau- en booronderzoek
Uitvoerder	Grontmij BV
Uitvoeringsperiode	2009
Rapportage	Horst, E. van der, 2012: <i>Archeologisch onderzoek Herstructurering Hoornsebuurt te Purmerend. Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek IVO-B</i> . Grontmij Archeologische Rapporten 1161.
Vondsten/documentatie	Geen

Resultaten van het onderzoek

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een gebied in een straal van 200 m rond het plangebied. Het plangebied maakt deel uit van de historische kern van Purmerend en heeft een hoge archeologische waarde op de AMK.

Binnen het onderzoeksgebied is een achttal waarnemingen gedaan die alle betrekking hebben op de Late Middeleeuwen en/of de Nieuwe Tijd. Vrijwel al deze waarnemingen betreffen de resultaten van opgravend onderzoek, en bestaan onder meer uit muurrestanten, resten van een klooster, een waterput, maar ook een plaggenvloertje.

Het plangebied ligt op een ontginningsas binnen de historische kern van Purmerend, langs belangrijke vaar- (de Where) en uitvalswegen (Overweer straat). Op historische kaarten is bebouwing op het plangebied te ontwaren vanaf circa 1632. Eventuele archeologische waarden zijn te verwachten direct onder het maaiveld. Deze waarden kunnen de aard hebben van funderingen, ophogingslagen, beerputten, huisafval, bestratingen, grachtvullingen, en mogelijk zelfs resten van stadspoort de Hoornse Poort.

Het uitgevoerde verkennende booronderzoek lijkt de boven opgestelde archeologische verwachting voortkomend uit het bureauonderzoek, te onderschrijven. Er zijn verschillende archeologische indicatoren aangetroffen die wijzen op sporen van bewoning. De bodemopbouw van de diepere lagen lijkt vrijwel intact en onverstoord.

De delen waar de geplande verstoringen binnen het cunetzand blijven, worden niet verder onderzocht, omdat deze zandlaag niet van archeologische waarde is.³

³ Gebaseerd op bureau- en booronderzoek door Grontmij.

De bodemopbouw zoals gebleken uit het booronderzoek⁴

Vanaf het maaiveld tot een diepte van circa 70 cm -mv werd er vrijwel overal een pakket grijs, matig grof, humusarm zand aangetroffen, met brokken puin. Deze laag is geïnterpreteerd als een recente ophogingslaag.

Hieronder werd een pakket lichte tot zware zavel aangetroffen. De diepte van dit pakket lag op circa 60 cm -mv tot circa 140-300 cm -mv (onderkant boring) en bestond uit puinhoudende, humusrijke, en bruinzwarte zavel. Hieronder, in boringen 6, 8, 15, 37, 38 en 39 bevond zich op een diepte van circa 190 cm -mv ook nog een pakket puinhoudende, humusrijke lichte klei, donkergrijs/zwart. Deze lagen zijn geïnterpreteerd als stadslagen, welke zijn aangebracht om het maaiveld op te hogen. Een uitzondering op de bovenstaande bodemopbouw is boring 35. Hier lag onder het pakket zavel een pakket matig kleiarm, grijs zand. De overgangen tussen de verschillende lagen was vrij vaag en geleidelijk. Los van de recente ophogingslaag, doet dit vermoeden dat de diepere bodemopbouw grotendeels intact en onverstoord is.

Archeologische indicatoren in de boorkernen

De vrijkomende grond tijdens het boren is op het oog geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals fragmenten vuursteen, aardewerk, houtskool, bot, et cetera.

Het verkennende booronderzoek lijkt de opgestelde archeologische verwachting te onderschrijven. De archeologische indicatoren in de boorkernen wijzen op sporen van bewoning. Het gaat om voor de betreffende perioden gebruikelijke zaken. De diepere bodemopbouw lijkt vrijwel intact en onverstoord.

Het betreffen alle vondsten die typisch zijn voor een (klein)stedelijke context uit de betreffende periode Late-Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Beschrijving per periode⁵

Prehistorie, Romeinse Tijd en Vroege Middeleeuwen

De bewoningsgeschiedenis van het plangebied hangt nauw samen met de geologische ontwikkeling van de omgeving. Vanaf het Neolithicum tot en met de Romeinse Tijd vond er zeer waarschijnlijk geen bewoning plaats in het onderzoeksgebied. Het plangebied lag vanaf circa 5.000 v.Chr. in een waddengebied en zal derhalve te nat zijn geweest voor permanente bewoning. Na het sluiten van het zeegat van Bergen (circa 1.300 v.Chr.) trad er verzoeting op in de achterliggende lagune. De condities waren gunstig voor de groei van uitgestrekte veenkussens. Deze veengroei ging door tot in de Middeleeuwen en maakte het gebied slecht toegankelijk en eveneens ongeschikt voor permanente bewoning.

⁴ Horst 2012, 19.

⁵ Horst 2012, 11 en 12.

Late Middeleeuwen

Vanaf de 12e eeuw begonnen de grootschalige veenontginningen. Dit gebeurde vanuit ontginningsassen, zoals bijvoorbeeld de Melkweg. Volgens de gegevenskaart van het gemeentelijk archeologisch beleid van Purmerend ligt het plangebied zelf eveneens op een dergelijke ontginningsas. Men groef parallelle sloten langs veengebieden om het te ontwateren. Hierna was het ontwaterde veen kort geschikt voor de landbouw. Het is overigens onbekend of de vroegste ontginning direct gepaard gaat met sloten, of dat het graven van sloten pas veel later plaatsvond.

Door de ontwatering en oxidatie van het veen daalde het oppervlak echter, waardoor het gebied wederom vernatte en het dus weer ongeschikt werd voor de landbouw. Het dalen van het maaiveld maakte de landbouwgronden ook vatbaarder voor overstromingen. De vernatte gronden werden in plaats van de landbouw ingezet als weideland.

Purmerend lag aan diverse weg- en waterverbindingen, waardoor het voor de handel een strategische locatie had. Zo vormde het veenstroompje de Where bijvoorbeeld een belangrijke verbinding tussen de ontstane meren de Purmer en de Beemster. Met het schaars worden van geschikte landbouwgronden door de vernatting verschoof het zwaartepunt van de nijverheid naar de handel. In de 14e eeuw verschoof de bewoning van landelijke lintbebouwing dan ook naar de (historische) kern van Purmerend nabij voor de handel belangrijke uitvalswegen en vaarwegen.

De oudste vermelding van de naam Purmerend dateert uit 1342. Wanneer Purmerend echter precies stadrechten kreeg, is niet duidelijk. Waarschijnlijk was de sterke economische positie van Purmerend als centrum voor nijverheid, visserij (onder meer op haring, paling en walvis) en scheepvaart van belang voor het verlenen van stadsrechten.

Nieuwe Tijd

Met het inpolderen van de Purmer en de Beemster in de 17e eeuw verloor de Purmerendse handel belangrijke inkomsten uit de visserij. De handel paste zich hier echter op aan en ontwikkelde andere nijverheden zoals bierbrouwen en jeneverstoken. Daarnaast werd Purmerend een belangrijke marktplaats voor kaas en de verkoop van vee.

HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context

Geologisch behoren de klei- en zandafzettingen van de zee die door de zeegeul stroomde tussen 8000 en 5000 jaar geleden tot het Laagpakket van Wormer, onderdeel van de Formatie van Naaldwijk. Het veen dat daarop is afgezet behoort tot het Hollandveen Laagpakket, onderdeel van de Formatie van Nieuwkoop. Daar weer boven zijn Duinkerken III afzettingen door de Zuiderzee afgezet. Dat behoort tot het Laagpakket van Walcheren, onderdeel van de Formatie van Naaldwijk.

Op de geomorfologische kaart is het plangebied niet gekarteerd, omdat het in de bebouwde kom ligt. Door de codes van de gekarteerde omgeving te extrapoleren is gepoogd de geomorfologie van het plangebied te bepalen. In dat geval gaat het om een ontgonnen veenvlakte (code 1M46), die al dan niet bedekt is met klei of zand.

Ook op de bodemkaart is het plangebied niet gekarteerd. Ten zuiden ervan liggen weideveen-gronden (pVs/pVd). Dit zijn weideveengronden op veenmosveen of op bagger, verslagen veen, gyttja of andere veensoorten. Deze gronden hebben een 20 tot 30 cm dik, humusrijk, kalkloos, zwaar kleidek waarvan de bovenste 5 à 10 cm vaak wat venig zijn ontwikkeld. Bij Purmerend is dit kleidek ontstaan door overslibbing van het veen.

In Purmerend komt uitsluitend grondwatertrap II voor. Het plangebied zelf is ook in dit opzicht echter niet gekarteerd. Dit zou mogelijk voor de eventuele archeologische resten kunnen betekenen dat organische resten dieper dan 80 cm –mv redelijk tot goed bewaard zijn gebleven omdat deze onder de grondwaterspiegel staan en daarmee in een zuurstofarm milieu liggen.

4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)

Op basis van de resultaten van het voorgaande kan voor het plangebied de volgende gespecificeerde archeologische verwachting worden geformuleerd.

Prehistorie tot en met de Vroege Middeleeuwen

Tot en met de Vroege Middeleeuwen vond er zeer waarschijnlijk geen bewoning plaats in het onderzoeksgebied. Het plangebied lag vanaf ca 5.000 v.Chr. in een waddegebied en zal derhalve te nat zijn geweest voor permanente bewoning. Na het sluiten van het Zeegat van Bergen (circa 1.300 v.Chr.) trad er verzoeting op in de achterliggende lagune. De condities waren gunstig voor de groei van uitgestrekte veenkussens. Deze veengroei ging door tot in de Middeleeuwen en dit maakte het gebied slecht toegankelijk en eveneens ongeschikt voor (permanente) bewoning.

Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd

De archeologische verwachting voor het aantreffen van sporen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd is hoog. Vanaf de 12e eeuw begonnen in de regio Purmerend grootschalige veenontginningen. Dit gebeurde vanuit ontginningsassen; het plangebied zelf ligt op een dergelijke ontginningsas. Deze ontginningen maakte het landschap kortdurig geschikt voor landbouwactiviteiten. Toen het maaiveld door ontwatering en oxidatie wederom daalde, werd het weer vatbaar voor vernatting. Omdat landbouwgronden hierdoor schaars werden, verschoof het zwaartepunt van economische activiteit naar de handel. Purmerend lag aan diverse weg- en waterverbindingen, waardoor het voor de handel een strategische locatie had. In de 14e eeuw verschoof de bewoning van landelijke lintbebouwing dan ook naar de (historische) kern van Purmerend nabij voor de handel belangrijke uitvalswegen en vaarwegen. Het plangebied zelf ligt aan de rand van de historische kern van Purmerend. Op historische

kaarten is te zien dat er op het plangebied voor het eerst bebouwing ontstaat rond 1632.

Eventuele archeologische waarden zijn te verwachten vanaf het maaiveld tot de top van het veen. Deze waarden kunnen de aard hebben van bijvoorbeeld funderingen, ophogingslagen, beerputten, huisafval, bestratingen, grachtvullingen, en mogelijk zelfs resten van de Hoornse Poort. Volgens de voorzitter van de Archeologische Werkgroep Purmerend (AWP) Van Waard heeft de AWP in het verleden mogelijk resten van de Hoornse Poort waargenomen. De locatie van de andere helft van de poort is onbekend. Volgens dhr. Van Waard is deze misschien verloren gegaan bij het verleggen van de Where in de 20e eeuw of deze ligt nog onder de bestrating of onder één van de huizen langs het Molenplantsoen.

Complexiteit: De complexiteit van het onderzoek is standaard.

4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats

De archeologische vindplaats is de historische kern van Purmerend. Het plangebied vormt een deel van deze historische kern.

4.4 Structuren en sporen

Sinds de Middeleeuwen is het historische centrum van Purmerend en haar omgeving een aantal malen door cartografen ingemeten. Deze gegevens zijn vervolgens door hen tot min of meer betrouwbare kaarten uitgewerkt. Op de kaart van Van Deventer uit ca. 1560 na Chr. lijkt het plangebied te liggen in de voormalige loop van de watergang de Where.

Op de kaart van M.Z. Boxhorn uit 1632 is een aantal belangrijke ontwikkelingen waar te nemen zoals het ontstaan van de verdedigingswerken van Purmerend (circa 1573). Deze bestonden ondermeer uit aarden wallen, schansen en stadspoorten. Zo is de Hoornse Poort op deze kaart voor het eerst te zien (1589-1838). Ook is te zien dat de loop van de Where was verlegd en aangeplempt om de noordelijke wal en schans te kunnen vormen. Tevens is de eerste bebouwing zichtbaar binnen het plangebied. Deze concentreerde zich vooraleerst langs de Hoornsebuurt (voormalige 'Overweer Straet') en langs de Tuinhof (voormalige 'Tuynstraet'). Achter de huizen lagen kleine akkertjes, wellicht moestuinen. Het huidige Schipperspad bestond destijds uit een grachtje of een sloot. De toenmalige 'Tuynstraet' kruiste deze gracht met een brug erover heen. Deze sloot is waarschijnlijk gedempt tussen 1811 en 1884. Op de kaart van F. de Wit uit 1650-1698 is het plangebied volledig bebouwd.

HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING

5.1 Doelstelling

Het doel van inventariserend veldonderzoek (IVO) is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting. Door dit onderzoek kan de locatie, aard

omvang en datering/fasering van de archeologische waarden en de gaafheid en conservering worden vastgesteld. Daarmee kan de vindplaats worden gewaardeerd. Op basis daarvan kan worden besloten of de aangetroffen resten behoudswaardig zijn en of deze in situ behouden kunnen blijven.

5.2 Onderzoekskader

Het betreft stadskernonderzoek. Archeologisch onderzoek in de historische stadskern van Purmerend heeft in de afgelopen decennia regelmatig plaatsgevonden, maar betrof voornamelijk kleinschalig onderzoek. Een systematisch overzicht van alle gegevens is nog niet beschikbaar. Ter plaatse van het plangebied gaat het vooral om bewoningsresten van de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd.

5.3 Onderzoeksvragen

Het onderzoek dient zich te richten op het nagaan van de aanwezigheid van archeologische waarden en de begrenzing van de eventuele vindplaats(en) binnen het plangebied en op de mate waarin vondsten en sporen geconserveerd zijn.

- Bevinden zich archeologische resten in het onderzoeksgebied?
- Wat is de verspreiding, datering, aard, diepteligging en conservering van de archeologische resten in het plangebied?
- In hoeverre is het plangebied verstoord door (recente) bodemingrepen?
- Zijn er structuren aanwezig? Zo ja, wat is hun aard, functie en datering?
- Biedt de locatie mogelijkheden om vragen te beantwoorden over de vroege ontginningen in en rond Purmerend. Daarbij kan gedacht worden aan een oude begraven cultuurlaag, verkavelingssloten, etc. Zo ja, welke mogelijkheden zijn dat?
- Zijn er resten van de Hoornse Poort aanwezig? En zijn daar sporen of vondsten aan te relateren? Zo ja op welke wijze?
- Zijn er sporen van de Where of de gracht ter hoogte van het Schipperspad aanwezig? Zo ja, is in de opgevulde gracht, of eventueel ook elders, sprake van een veelbelovende opvulling / veelbelovend sediment ten behoeve van paleo-ecologisch onderzoek?
- Waar bestaat de vulling van de gedempte watergang uit en wat is er te zeggen over de datering en het gebruik van de watergang?
- Welke materiaalcategorieën zijn aanwezig en wat is de vondstdichtheid?
- Hoe ziet de geologische/bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Is de archeologische verwachting op basis van het bureauonderzoek uitgekomen? Licht dit toe.
- Is in het plangebied vervolgonderzoek noodzakelijk? Zo ja, met welk doel, en welke methoden zouden hierbij kunnen worden ingezet?
- Is er sprake van een behoudswaardige vindplaats? Licht dit toe.
- Welke potentie heeft de locatie om kenniswinst te boeken? Maak daarbij onder andere gebruik van de relevante NOA-hoofdstukken voor deze locatie.

5.4 Aanbevelingen

Geen.

HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN

6.1 Methoden en technieken

Nadat de opstallen tot op het maaiveld zijn gesloopt, worden drie sleuven gegraven op die plekken die vermoedelijk het minst verstoord zijn door bebouwing en waar de meest waardevolle resten verwacht worden. De ondergrondse funderingen ter hoogte van de proefsleuven worden onder begeleiding van de archeologen verwijderd.⁶ Over de diepte van de bestaande fundering (en dus de versterking die deze teweeg heeft gebracht is niets bekend).

De sleuven krijgen een gezamenlijke lengte van 168 m en een onderzoeksbreedte van 1,5 en 2 m (circa 7% van het plangebied). De diepte is afhankelijk van de beoogde bodemverstoring plus een 'veiligheidszone' van ten minste 30 cm (zie tabel 1).

Archeologische resten zijn aangetroffen tot 1,9 m onder maaiveld, maar kunnen ook dieper voorkomen. De maximale diepte van de sleuven 1 en 2 is 1,55 m onder maaiveld (dat is de beoogde versterkingsdiepte van 1,25 m onder maaiveld plus marge) en de diepte van proefsleuf 3 (nieuw riool) is 1,8 m onder maaiveld.

Er moet rekening worden gehouden met het grondwater dat in februari 2012 tussen 0,7 en 1 m onder maaiveld stond, zoals uit het milieukundig rapport van Grontmij.

Bronnering is niet gewenst omdat dat gevaar oplevert voor de bebouwde omgeving, dus er dient gebruik te worden gemaakt van pompen en eventueel een gefaseerde aanleg van de proefsleuven in aansluitende vakken.

	Sleuf 1 (nieuwbouw)	Sleuf 2 (nieuwbouw)	Sleuf 3 (riool)
Lengte	35	17	45
Breedte	1,5	1,5	2
Diepte	1,55 m - mv	1,55 m - mv	1,8 m - mv

Tabel 1 maten van de beoogde proefsleuven

6.2 Methoden en technieken

Er wordt gewerkt overeenkomstig de vereisten van de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2 of recenter) en de eisen uit onderhavig PvE. Gewerkt wordt met een graafmachine met een gladde, niet al te grote bak.

⁶ Als uit het proefsleuvenonderzoek blijkt dat het gaat om een behoudswaardige vindplaats kan de bevoegde overheid besluiten het verwijderen van alle funderingen te laten begeleiden in de volgende onderzoeksfase.

De proefsleuf wordt laagsgewijs ontgraven en indien zich sporen in de vlakken bevinden, worden deze gedocumenteerd. Het opstellen van een uitgebreide laagbeschrijving is essentieel voor een juiste beschrijving en interpretatie in de uitwerkingsfase. Tevens dient op de profieltekeningen nadrukkelijk het niveau van de (eventueel) aangelegde vlakken te worden weergegeven.

Alle sporen, structuren, vlakken en profielen worden gefotografeerd en getekend. De vlakken, profielen en uitkomende grond dienen te worden onderzocht met een metaaldetector.

Men dient in het verslag van het onderzoek aan te geven met welke bouwstenen gewerkt is voor de documentatie. De documentatie van de data dient conform de bouwstenen zoals vermeld in de KNA (versie 3.2 of recenter) te geschieden.

6.3 Fysisch-geografisch onderzoek

Niet van toepassing.

6.4 Structuren en grondsporen

De sporen worden gecoupeerd tot in de schone grond voor zover dit noodzakelijk geacht wordt voor het beantwoorden van de vragen.

Van eventueel muurwerk worden baksteenmaten genoteerd, indien mogelijk een 5- of 10-lagenmaat, metselverband, metselspecie, versnijdingen en funderingswijze.

In het geval van arbeidsintensieve sporen, zoals beerputten, worden deze niet afgewerkt. Wel wordt de bodemopbouw in het spoor en rondom de spoor in beeld gebracht middels boringen tot de schone, natuurlijke ondergrond is bereikt. De informatie uit de boringen worden verwerkt in het doorlopende profiel van de proefsleuven. Eventuele beerputten worden zo snel mogelijk en goed afgedekt om ze te onttrekken aan het zicht met het oog op schatgraverij.

6.5 Artefacten: anorganisch

Vondsten worden stratigrafisch verzameld per spoor of als vlakvondst. Vondsten worden verzameld bij het aanleggen van vlakken en uit lagen, sporen en contexten (maar worden gericht verzameld). Kwetsbaar vondstmateriaal wordt stabiel verpakt. Bijzondere vondsten worden als puntvondst ingemeten.

6.6 Artefacten: organisch

Zie 6.5, indien nodig dienen er monsters te worden genomen voor houtonderzoek (dendrochronologisch en houtsoort). Organische resten worden adequaat verpakt en opgeslagen. Indien het materiaal uit vervuilde grond betreft dient dit op de verpakking (vondstkaartje of label) duidelijk te worden aangegeven. Vooraf dient het onderzoekslaboratorium op de hoogte te worden gebracht en dienen eventueel door hen verlangde extra veiligheidsmaatregelen in acht te worden genomen.

Het houtmateriaal (geen constructiehout) dient niet meer dan strikt noodzakelijk is en voorzichtig met de hand (met de schep maar ook vaak met een troffel en/of water en zachte borstel) blootgelegd en na documentatie voorzichtig uit de bodem genomen te worden.

Bij de verzameling van vlakvondsten dient selectief te werk gegaan te worden. Echter bij vondstconcentraties uit gesloten vondstcontexten van voor 1900, moet alles verzameld worden. Selectie vindt dan pas plaats tijdens of voorafgaand aan de uitwerking.

6.7 Paleo-ecologische resten

Als het nodig is voor de beantwoording van de vragen worden hout- of grondmonsters genomen, ten behoeve van C14-analyse, AMS-dateringen en/of dendrodateringen. Van alle grondsporen die geheel afgewerkt worden, dient een grondmonster genomen te worden van voldoende omvang voor archeobotanisch onderzoek. Deze monsters dienen beschikbaar te blijven voor eventueel nader vervolgonderzoek (wordt meegenomen in het selectiebesluit van de overheid).

6.8 Beperkingen

Het grondwater kan voor overlast zorgen bij het onderzoek, maar (grond)wateroverlast wordt niet geaccepteerd als reden waarom bepaalde delen van het onderzoek niet goed zijn uitgevoerd.

Uit het milieukundig bodemonderzoek door Grontmij (rapport d.d. 3 mei 2012) is gebleken dat de grond tussen 0,5 en 2 m onder maaiveld sterk verontreinigd is door lood en asbest en het grondwater mogelijk door zink. Er wordt niet gesaneerd, want de vervuilde laag wordt afgedekt. Het uitvoerende archeologische bedrijf dient zich te vergewissen van de rapporten van al het milieukundig bodemonderzoek. Mocht de aanpak van de vervuiling op termijn toch een bedreiging vormen voor de archeologie, kan de gemeente het Programma van Eisen daaraan aanpassen.

HOOFDSTUK 7 UITWERKING EN CONSERVERING

7.1 Analyse fysische-geografie

Van ongestoorde natuurlijke ondergrond (het jongste deel ervan) wordt een fysisch geografische beschrijving opgenomen.

7.2 Structuren en grondsporen

De structuren en grondsporen dienen te worden uitgewerkt conform de eisen van de KNA (versie 3.2 of recenter). De sporen en structuren worden uitgewerkt tot op het niveau waarop de onderzoeksvragen kunnen worden beantwoord.

7.3 Artefacten: anorganisch

Het anorganische vondstmateriaal wordt uitgewerkt tot op het niveau waarop de onderzoeksvragen kunnen worden beantwoord.

Eventuele bijzondere of illustratieve vondsten worden apart beschreven in het rapport en afgebeeld. Postmiddeleeuws aardewerk en glas wordt volgens het Deventersysteem beschreven.

Vondsten van metaal of glas dienen, voor zover noodzakelijk voor permanente opslag in het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Noord-Holland, te worden geconserveerd. Verdere eisen voor uitwerking en conservering dienen tijdig te worden opgevraagd bij dit depot. Ten behoeve van de conservering van de voorwerpen dient een plan te worden opgesteld. In de offerte dient in een stelpost hiermee rekening te worden gehouden. Verder wordt gehandeld conform de eisen van de KNA versie 3.2 of recenter.

7.4 Artefacten: organisch

Organisch vondstmateriaal wordt uitgewerkt tot op het niveau waarop de onderzoeksvragen kunnen worden beantwoord. Vondsten van hout of ander organisch materiaal dienen, voor zover noodzakelijk voor permanente opslag in het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Noord-Holland, te worden geconserveerd. Verdere eisen voor uitwerking en conservering dienen tijdig te worden opgevraagd bij dit depot. Ten behoeve van de conservering van de voorwerpen dient een plan te worden opgesteld. In de offerte dient in een stelpost hiermee rekening te worden gehouden, conform de eisen van de KNA versie 3.2 of recenter.

7.5 Paleo-ecologische resten

Tijdens de evaluatie na afloop van het veldwerk wordt een voorstel gedaan aan de bevoegde overheid met betrekking tot de selectie van te analyseren monsters. Dit geldt voor macrobotanische monsters, houtsoortbepaling, enz.

7.6 Beeldrapportage

Elk vlak, profiel, spoor en structuur van enige betekenis worden gefotografeerd met noordpijl, fotobord en schaalstok. Volgens KNA 3.2 of recenter: in ieder geval worden een allesporenkaart, locatiekaart en aparte kaarten van structuren en sporen naar periode opgenomen. Van bijzondere sporen en vondsten worden foto's afgebeeld in het rapport.

7.7 Conservering geselecteerd materiaal

De belangrijkste vondsten van glas, metaal en organisch materiaal dienen, na overleg met de bevoegde overheid, te worden geconserveerd. Van de vondsten (vooral keramiek, metaal en bewerkt hout) moet door de desbetreffende materiaalspecialist een selectie worden gemaakt welke artefacten geconserveerd en nader bestudeerd dienen te worden en eventueel gereconstrueerd.

Het aanleveren van een werkplan voor conservering en vondstbehandeling geschiedt na het veldwerk.

7.8 Beperkingen

De bevoegde overheid besluit welke monsters worden genomen en welke worden uitgewerkt. Het depot neemt een besluit over welke voorwerpen geconserveerd worden.

HOOFDSTUK 8 DEPONERING

8.1 Te leveren product

Het eindproduct is een rapport volgens KNA-specificatie OS 15 en volgens onderstaande bepalingen in dit hoofdstuk van dit Programma Van Eisen. Bij het eindproduct hoort een bewijs van overdracht van vondsten en documentatie, af te geven door het depot.

Indien het onderzoek belangwekkende resultaten oplevert, dient hiervan een samenvatting (liefst met afbeelding) te worden vervaardigd voor de Archeologische Kroniek van Holland, aan te leveren (ook digitaal) bij het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Noord-Holland te Wormer.

8.2 Inhoud eindproduct

Het eindrapport bevat ten minste:

- Beschrijving toegepaste onderzoeksmethoden;
- Beschrijving van sporen, structuren en vondsten per periode;
- Beschrijving van de vindplaats aan de hand van de onderzoeksvragen;
- Eventueel deelrapporten van de materiaalspecialisten;
- Profiel en vlaktekeningen met totaaloverzicht;
- Sporen- en vondstenlijst;
- Toegepaste bouwstenen;
- Samenvatting.

8.3 Verschijning en oplaag eindrapport

Analoge exemplaren van het definitieve rapport dienen te worden verzonden aan de opdrachtgever (in tweevoud), Provincie Noord-Holland (Cluster Cultuur en Cultuurhistorie), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten.

Een digitale pdf-versie wordt gestuurd naar Cultuurcompagnie Noord-Holland, de Archeologische Werkgroep, de Koninklijke Bibliotheek. Belangstellenden dienen, ook naderhand, in de gelegenheid te zijn om exemplaren van het rapport tegen kostprijs te bestellen. Tevens wordt een pdf van het rapport verzonden naar de bevoegde overheid. Die, indien gewenst, het rapport op de website van de gemeente beschikbaar kan stellen voor derden.

8.4 Deponering

Monsters, vondsten en documentatie worden overgedragen aan het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Noord-Holland te Wormer volgens de eisen die de KNA en het depot daaraan stellen (zie bijlage). Conform de KNA moet dit zijn binnen twee jaar na afronding van het veldonderzoek.

HOOFDSTUK 9 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN

9.1 Personele randvoorwaarden

Het archeologisch onderzoek moet verricht worden door een archeologisch bedrijf dat is bevoegd tot het verrichten van opgravingswerkzaamheden. Het onderzoek moet door een adequaat veldteam uitgevoerd worden. Het veldwerk vindt plaats onder leiding van een senior-archeoloog met ten minste drie jaar relevante en aantoonbare ervaring heeft met stadskernonderzoek.

Het verdient aanbeveling om ten behoeve van de inzet van plaatselijke vrijwilligers, contact op te nemen met de Archeologische Werkgroep Purmerend. Inzet van vrijwilligers kan overigens alleen plaatsvinden indien voor hen een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering is afgesloten en zij zich conformeren aan de veiligheidseisen die het onderzoek met zich meebrengt.

9.2 Uitvoeringsperiode en opleveringstermijn veldwerk

Zo spoedig mogelijk en in overleg met opdrachtgever en bevoegde overheid.

9.3 Uitvoeringscondities veldwerk

Het terrein moet voor onderzoek vrij toegankelijk en bereikbaar zijn. Ook moet er geen last zijn van grondwater. Bronnering zal nodig zijn om een droge put te garanderen.

9.4 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie

Indien aanpassing of wijziging van het Programma van Eisen nodig is, vindt overleg plaats met de bevoegde overheid. Ten behoeve van de snelle doorlooptijd wordt binnen één week na beëindiging van het veldwerk een evaluatierapport aan de gemeente Purmerend gestuurd.

Na indiening van het schriftelijke verslag dient overleg plaats te vinden tussen uitvoerder en bevoegde overheid over het vervolgtraject. Hierbij moet in ieder geval de inzet van specialisten en de analyse van C¹⁴, eco- en/of dendro-monsters aan de orde komen. Eventueel noodzakelijke conservering van verschillende vondstcategorieën dient ook in dit overleg ter sprake worden gebracht.

9.5 Selectieprocedure tijdens het veldwerk

Indien vondsten worden gedaan waarvan de omvang, aard of complexiteit in het geheel niet te voorzien was, dient zo spoedig mogelijk contact te worden opgenomen met de gemeente en haar deskundige.

Van het aan te treffen houtwerk worden alleen gebruiksvoorwerpen integraal meegenomen, constructiehout wordt bemonsterd.

9.6 Uitvoeringsperiode uitwerking; oplevertermijn eindrapport

Drie weken na beëindiging van het veldwerk wordt -indien de resultaten dat noodzakelijk maken naar oordeel van de uitvoerende senior-archeoloog - een evaluatierapport overlegd aan de gemeente Purmerend. De bevoegde overheid neemt een besluit over de voor de voorstellen.

Het basisrapport dat daarop volgt, dient maximaal 12 maanden na afronding van het veldwerk in conceptvorm gereed te zijn. Het rapport wordt uitgegeven door het archeologisch bureau dat het veldwerk uitvoert, hierbij berusten ook de auteursrechten. Het conceptrapport wordt verzonden naar de opdrachtgever, die gedurende vier weken in de gelegenheid is om opmerkingen op het rapport te maken. De bijgewerkte versie wordt uiterlijk twee weken daarna als definitief rapport opgeleverd.

9.7 Termijn overdracht van vondsten, monsters en documentatie

De documentatie en vondsten dienen uiterlijk 24 maanden na beëindiging van het veldwerk te worden overgedragen aan het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Noord-Holland.

9.8 Procedure toetsing eindproduct door bevoegde overheid

Zodra het eindrapport is voltooid, dient dit te worden verzonden aan de bevoegde overheid. Binnen een maand na deponering dienen de bewijzen van overdracht aan de bevoegde overheid te worden overlegd.

HOOFDSTUK 10 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE

10.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk

Verzoeken om bij de uitvoering van de werkzaamheden te mogen afwijken van het contract en voor meer- of minderwerk, dan wel afwijkingen van het Programma Van Eisen, dienen de instemming van de gemeente Purmerend te hebben verkregen.

Er kan sprake zijn van meer- of minderwerk:

- o Bij het aantreffen van bijzondere vondsten of structuren. Indien naar mening van de opdrachtnemer sprake kan zijn van meerwerk, neemt deze contact op met de bevoegde overheid. In overleg zal worden besloten of het meerwerk uitgevoerd dient te worden en hoe dit wordt begroot. Ook met de opdrachtgever wordt contact opgenomen. De bevoegde overheid geeft aan wat er moet gebeuren. De opdrachtgever moet vervolgens zorgen voor de opdrachtverstrekking;
- na het veldwerk over de inzet van specialisten en de analyse van monsters;
- na het veldwerk over de inzet van specialisten met betrekking tot de conservering van bijzondere vondsten;
- minderwerk als blijkt dat het gehele plangebied of substantiële delen verstoord zijn.

10.2 Wijzigingsprocedure tijdens uitwerking en conservering

Verzoeken om bij de uitvoering van de werkzaamheden te mogen afwijken van de in het evaluatierapport voorgestelde procedure dienen te worden voorgelegd aan de bevoegde overheid.

LITERATUUR

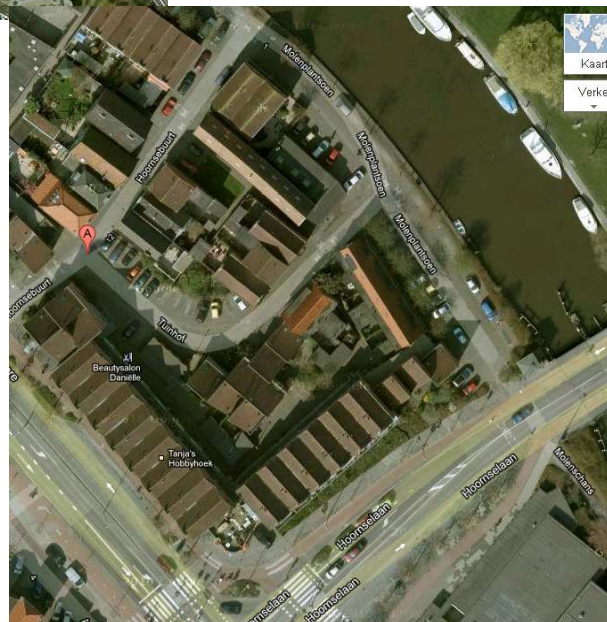
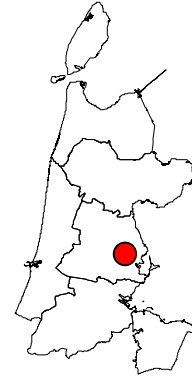
- Rappol, M. en C.M. Soonius (eds.), 1994: *In de Bodem van Noord-Holland. Geologie en Archeologie*, Amsterdam.
- Beenakker, J.J.J.M. (samensteller), 1991: *De steden van Hollands Noorderkwartier: Alkmaar, Beverwijk, Edam, Enkhuizen, Grootebroek, Hoorn, Medemblik, Monnickendam, Purmerend*. Uitgever Stichting Historische Stadsplattegronden, Lisse, 120 pp. tekst en 53 plattegronden in map.
- Grontmij, 2012: *Verkennd bodemonderzoek Plangebied Hoornsebuurt te Purmerend*. Alkmaar.
- Henriquez, F.M.L., 2012: *Verkennd bodemonderzoek. Plangebied Hoornsebuurt te Purmerend*. Grontmij Nederland.
- Horst, E. van der, 2012: *Archeologisch onderzoek Herstructurering Hoornsebuurt te Purmerend. Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek IVO-B*. Grontmij Archeologische Rapporten 1161.
- Huizer J. en M. Benjamins 2008: *Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart gemeente Purmerend*. ADC ArcheoProjecten, Amersfoort.
- Huurdeman, P., 1975: *De geschiedenis van Purmerend*.
- Verhoofstad, 1947: *Geschiedenis van Purmerend*.
- Woltering, P.J., J.-K.A. Hagers & W.A.M. Hessing, 1993: *Archeologische kroniek van Holland over 1992*.

BIJLAGEN

Afbeelding 1

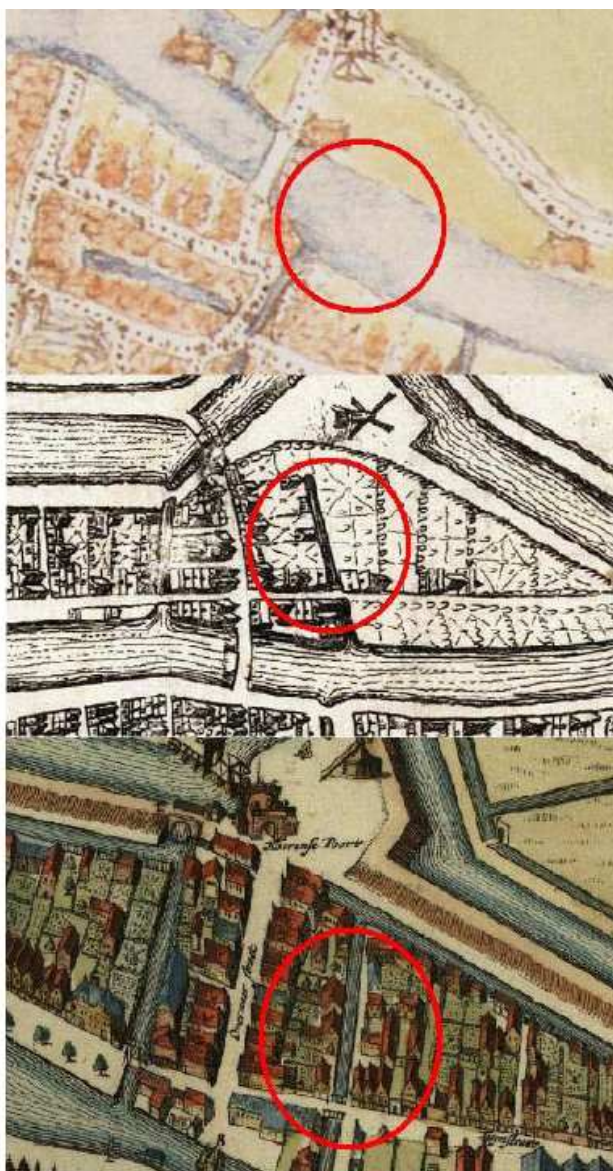
Ligging van het plangebied.

(Bron: Google)

Afbeelding 2

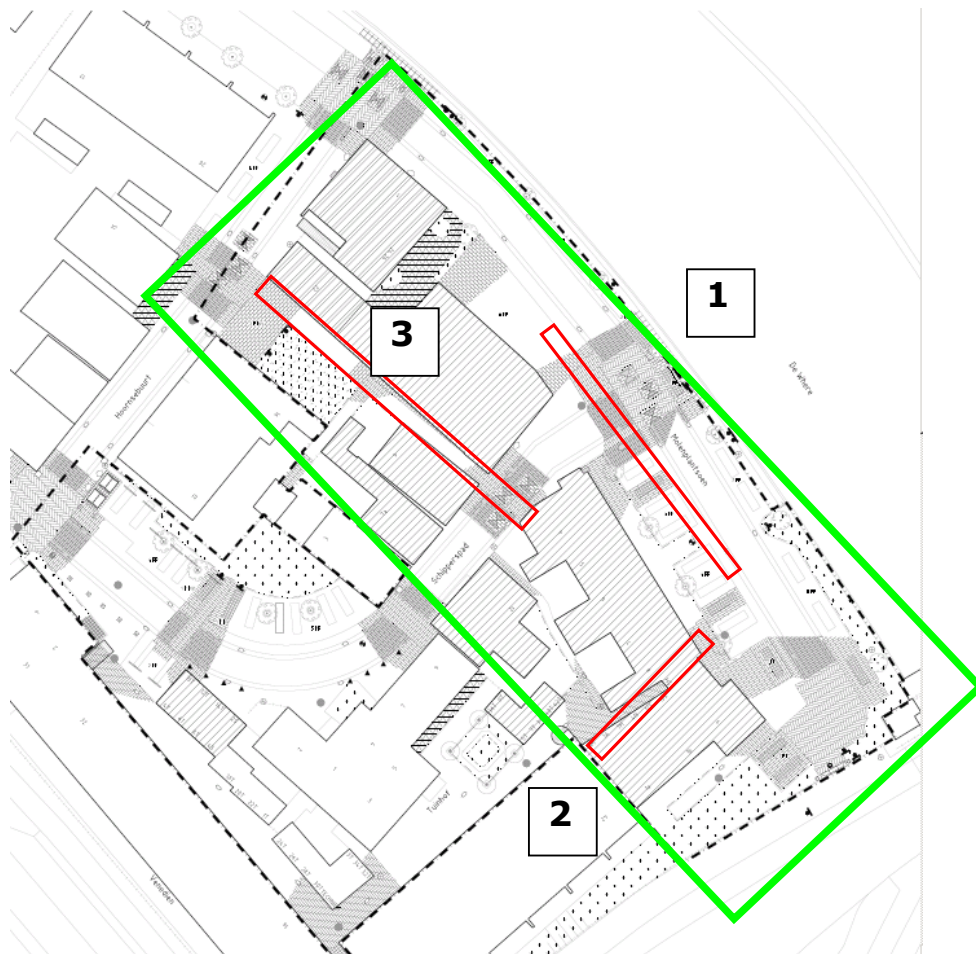
Het plangebied op oude kaarten uit het onderzoeksrapport van Grontmij.

Afb. 2.2 kaarten van Purmerend door respectievelijk Van Deventer (1560), Boxhorn (1632) en De Wit (1650-1698). Het plangebied is steeds globaal aangegeven in het rode kader.

Afbeelding 3

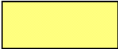
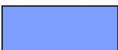
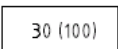
Sleuvenplan in de bestaande plattegrond. Binnen het groene kader ligt het onderzoeksgebied. De gearceerde bouwblokken worden gesloopt. De witte gebouwen blijven bestaan. De drie proefsleuven zijn in rood weergegeven.

Afbeelding 4

Geplande grondingrepen die in meer of mindere mate verstorend zijn voor de archeologische resten in de bodem. Met name de funderingsbalken (roze) met een diepte van 1,05 m en de rioolsleuf (blauw) betekenen een bedreiging.
(Bron: Grontmij, 24 mei 2012)

VERKLARING

	HERPROFILEREN GROENSTROOK TOT EEN DIEPTE VAN 100mm
	HERPROFILEREN ZANDCUNET TOT EEN DIEPTE VAN 200mm
	AANBRENGEN TEELAARDE TOT EEN DIEPTE VAN 200mm
	AANBRENGEN ZANDCUNET TOT EEN DIEPTE VAN 300mm
	AANBRENGEN ZANDCUNET TOT EEN DIEPTE VAN 400mm
	GRAVEN FUNDERINGSBALKEN TOT EEN DIEPTE VAN 1050mm
	GRAVEN RIOOLSLEUF TOT EEN DIEPTE VAN 1500mm
	GEEN GRAAFWERKZAAMHEDEN
	DIKTE BESTAAND OPGEBRACHT ZANDPAK (MOGELIJKE DIKTE OPGEBRACHT ZANDPAK)
	TE SLOPEN PANDEN
	BEGRENZING PLANGEBIED

Bijlage 2: Procesbeschrijving deponering van archeologisch vondstmateriaal

Algemeen

Vondstcomplexen en bijbehorende documentatie uit archeologisch onderzoek, uitgevoerd in de provincie Noord-Holland worden gedeponerd in het provinciaal depot voor bodemvondsten Noord-Holland. Vondstcomplexen en bijbehorende documentatie uit archeologisch onderzoek, uitgevoerd in de gemeenten Amsterdam, Haarlem, Alkmaar, Hoorn en Zaanstad worden bij de eigen gemeentelijke dienst gedeponerd, tenzij schriftelijke afspraken zijn gemaakt over deponering in het provinciaal depot.

Doel

Het doel van deponeren is het duurzaam behoud van alle informatie (vondsten en documentatie) van archeologische monumenten ex situ ten behoeve van toekomstig onderzoek en ten behoeve van beleving van het cultureel erfgoed door middel van:

1. Het bewaren en beheren van archeologische objecten en documentatie op zodanige wijze dat de conditie van het materiaal zo stabiel mogelijk blijft;
2. Het waarborgen van de toegankelijkheid van de ex-situ bewaarde objecten en informatie.

Overdracht van vondsten

De overdracht van vondstcomplexen en de bijbehorende documentatie uit archeologisch onderzoek bestaat uit de volgende stappen:

1. Bij de voorbereiding van het archeologisch onderzoek wordt door de uitvoerende instantie contact opgenomen met het provinciaal depot voor bodemvondsten Noord-Holland; hierbij worden de volgende onderzoeks-identificatiegegevens beschikbaar gesteld aan het depot: naam van de gemeente, naam van de plaats en indien mogelijk de toponiem, 4 keer x en y-coördinaten waarbinnen de opgraving valt of de x en y coördinaten van het centrum van de opgraving en het ROB waarnemingsnummer (Archis nummer).
2. Voor de overdracht van vondsten en documentatie wordt nogmaals contact opgenomen met het provinciaal depot voor bodemvondsten Noord-Holland over de te verwachte datum van overdracht en het verwachte aantal aan te leveren dozen of vondsten.
3. Vooruitlopend aan de overdracht worden de dozenlijsten en vondstenlijsten alsmede de overige documentatie toegestuurd.
4. Bij de ontvangst wordt door de depotbeheerder aan de hand van de dozenlijsten en vondstenlijsten gecontroleerd of alles aanwezig is. Na controle en goedkeuring wordt door de provincie Noord-Holland een protocol van overdracht gemaakt.
5. Na overdracht zijn de vondsten inclusief de bij de opgraving of onderzoek behorende documentatie eigendom van de provincie Noord-Holland.
6. De depotbeheerder heeft de bevoegdheid tot weigeren van deponering van de vondstcomplexen en de bijbehorende documentatie, zolang deze niet aan de gestelde eisen voldoen. Als vondsten niet aan de eisen voldoen en dit niet kan worden hersteld, kunnen ze niet in het depot worden opgenomen.
7. De vondsten worden door de opgravende instantie aangeleverd op het adres van het provinciaal depot voor bodemvondsten Noord-Holland, Veerdijk 32, 1531 MS Wormer.

Alleen complete vondstcomplexen worden geaccepteerd. Indien vondsten ontbreken die wel voorkomen op de vondstenlijsten of in de overige documentatie, wordt dit schriftelijk vastgelegd in de overdrachtsovereenkomst en in een bruikleenovereenkomst van het provinciaal depot met de instelling waar deze voorwerpen op dat moment zijn ondergebracht.

Verpakkingsmateriaal

Vondsten worden aangeleverd in standaard dozen met de afmetingen 50x50x20 cm of 25x50x20 cm.

De desbetreffende materiaalcategorieën dienen verpakt te worden in materiaal met daartoe geschikte eigenschappen.

Alle dozen zijn voorzien van de volgende informatie:

- Uniek doosnummer
- Naam gemeente, naam plaats en toponiem.
- Jaar van opgraving.
- Materiaalcategorie(en).
- De aanduiding breekbaar, special (indien van toepassing).
- Eventueel de aanduiding: "behandeld met ..." (schadelijk stof) en de naam van de betreffende stof.
- Aanduiding "monster" indien van toepassing.

Nb. Specials, unieke vondsten en of exposabele vondsten worden in aparte dozen verpakt en aangeleverd.

Eisen aan vondsten en documentatie

1. Vondsten worden dusdanig geconserveerd aangeleverd, dat de conditie zo stabiel mogelijk blijft.
2. De vondsten zijn gewassen, gedroogd, geconserveerd, geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer en per bewaarcategorie (minimale bewaarcondities, relatief vochtige en relatief droge bewaarcondities). *Alternatief = materiaalcategorie i.p.v. bewaarcategorie*
3. Monsters worden in principe niet aangeleverd, tenzij beargumenteerd, in overleg en met toestemming van de depotbeheerder en vastgelegd in het protocol van overdracht.
4. De aangeleverde monsters zijn verwerkt (gezeefd/geflotteerd en gedroogd), geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer en per bewaarcategorie (minimale, relatief vochtige en relatief droge bewaarcondities) tenzij (in bijzondere omstandigheden) anders wordt afgesproken met de beheerder van het depot.
5. Vondstcomplexen inclusief de bijbehorende documentatie worden geordend, omschreven en compleet aangeleverd, tenzij schriftelijk anders overeengekomen met de beheerder.
6. De vondsten en monsters zijn verpakt in genummerde dozen en minimaal voorzien van een compleet ingevuld waterbestendig vondstkaartje van zuurvrij materiaal beschreven met potlood (gradatie HB) of watervaste, lichtechte inkt (zie hieronder Vondstidentificatie)
7. De onderzoeksdocumentatie wordt minimaal in tweevoud geproduceerd: één set voor het centraal informatiesysteem en één set voor het depot, waarbij één van beide functioneert als schaduwarchief.

Vondstidentificatie

Op de bij de vondsten ingesloten vondstenkaartje staat minimaal genoteerd:

- Naam gemeente
- Uniek vondst- of objectnummer.
- Put-, vlak en volgnummer.
- Vondstomstandigheden en spoornummer.
- Jaar en datum vondst/opgraving.
- Materiaal categorie.

Eisen aan onderzoeksdocumentatie

- Onderzoeksdocumentatie wordt genummerd en geordend aangeleverd.
 - De documentatie wordt zowel digitaal aangeleverd als op een niet-digitale maatvastе informatiedrager (zuurvrij papier), in een gangbaar formaat (A4).
 - Tekeningen worden genummerd en geordend aangeleverd zowel digitaal als op een niet-digitale informatiedrager (tekenfolie) op het formaat maximaal A0 (720x1020 mm).
 - Tekeningen zijn naar tekeningcategorie gesorteerd.
- Van de onderzoeksdocumentatie worden minimaal aangeleverd:
1. Een basisrapportage waarin staat vermeld een verslag van de opgraving en de resultaten en conclusies van het onderzoek.
 2. Lijst met doosnummers inclusief de vondstnummers van materiaal in de doos en bewaarcategorie.
 3. Vondstenlijst met vondstnummer, materiaalcode, soort/type vondst, putnummer, vlaknummer, volgnummer, spoornummer en tekeningnummer.
 4. Lijst met werkputnummers,
 5. Sporenlijst met spoornummer, putnummer, vlaknummer, NAP-bepaling, eventuele relatie met andere (grond)sporen, relatieve ouderdom en bijbehorende vondstnummers.
 6. Monsterlijst met monsternummer, soort monster, putnummer, vlaknummer, volgnummer, spoornummer en tekeningnummer.
 7. Tekeningenlijst met tekeningnummer, soort tekening, werkputnummer en onderwerp.
 8. Foto- en dialijst met fotonummer, tekeningnummer, werkputnummer, vlaknummer en onderwerp.
 9. Lijst met unieke en/of archeologisch interessante vondsten, vondstnummer en doosnummer.

Nb

De digitale documentatie wordt bij elkaar op een of meerdere cd's aangeleverd; veldtekeningen dienen op een aparte cd te worden aangeleverd.